

Crna Gora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Broj: 09-12-430/22-8882/1

Podgorica, 29.03.2022. godine

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE
-n/r ministru, gospodinu mr Aleksandru Stijoviću -

Poštovani gospodine Stijoviću,

Na osnovu Vašeg akta, broj: 03-307/22-1328/10 od 29.03.2022. godine, kojim se traži mišljenje na tekst *Predloga uredbe o izmjenama Uredbe o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike za 2022. godinu – Agrobudžet*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst *Predloga uredbe* i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst izmjena utvrđeno je da će se mjere i aktivnosti predviđene *Agrobudžetom za 2022. godinu* finansirati u ukupnom iznosu od 55.877.757,51€. Izvori finansiranja sredstava su:

- opšti prihodi budžeta u iznosu od 40.905.287,45€;
- donacije iznos od 8.200.470,06€ i
- kreditna sredstva iznos od 6.772.000,00€.

Predmetnim izmjenama *Agrobudžeta za 2022. godinu* opredijeljene su dodatne subvencije, u okviru opštih prihoda budžeta, u ukupnom iznosu od 5 mil.€ i to: za proizvodnju žitarica u iznosu od 350.000,00€; za proizvodnju krompira iznos od 150.000,00€; za dodjelu plastenika za proizvodnju povrća, iznos od 500.000,00€ i za dodjelu poljoprivrednih vaučera registrovanim poljoprivrednim proizvođačima, opredijeljen je ukupan iznos od 4 mil.€.

Izmjena *Uredbe* proizilazi iz paketa hitnih ekonomskih mjera koje je donijela Vlada Crne Gore, kao odgovor na krizu izazvanu ratom u Ukrajini.

Shodno zaključku Vlade broj 04-1683/2 od 17.03.2022. godine, dodatna sredstva potrebna za realizaciju prednje navedenih subvencija obezbijediće se preusmjeravanjem iz Tekuće budžetske rezerve, na odgovarajuće pozicije u okviru budžeta Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, a shodno prethodno dostavljenoj specifikaciji.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje saglasnost na *Predlog uredbe o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike za 2022. godinu – Agrobudžet*.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Miloško Spajić

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

NAZIV PROPISA

Predlog uredbe o izmjenama Uredbe uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike za 2022. godinu – Agrobudžet

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Vanredno se žele podržati gazdinstva kroz podršku dohotku, kao i kroz dodjelu besplatnih plastenika, kao odgovor na negativne efekte koje rat u Ukrajini ima na crnogorsku poljoprivredu, posebno na rast cijena inputa u poljoprivrednoj proizvodnji. Time se žele ublažiti neminovne posljedice koje će novonastala situacija ostaviti, kako bi ih proizvođači i građani Crne Gore što manje osjetili.
- Uzroci navedenog problema su poremećaji na tržištu, skok cijena inputa, i nedostatak sirovina za proizvodnju.
- Posljedice problema su smanjen obim poljoprivredne proizvodnje, što može dovesti do smanjenja zaliha, ali i nedostatka poljoprivrednih proizvoda na tržištu.
- Oštećeni su poljoprivredni proizvođači kao i svi građani crne Gore.
- Bez izmjene propisa ("status quo" opcija) poljoprivredni proizvođači su subjekti koji su korisnici ovih mjera bi u smanjenom obimu realizovali poljoprivrednu proizvodnju, s obzirom na povećanje inputa u proizvodnji, čime bi njihov dohodak bio ugrožen, što bi imalo za posljedicu smanjenje ukupnog obima poljoprivredne proizvodnje.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navedi usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Ciljevi za podršku proizilaze iz namjere da se poljoprivrednim proizvođačima omogući dodatna podrška u vidu jednokratne podrška radi obezbijeđenja dijela dohotka, i smanjenje inputa u proizvodnji, a čije povećanje je izazvano poremećajima na tržištu. Takođe, kroz dodjelu besplatnih plastenika, omogućava se sigurnija i stabilnija proizvodnja poljoprivrednih proizvoda, i njihova distribucija na tržištu.
- Navedeni ciljevi se u svemu poklapaju sa ciljevima postavljenim u strateškim dokumentima Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?
- Ministarstvo se u svrhu rješavanja problema i ispunjavanja ciljeva odlučilo za regulatornu opciju, s

obzirom da nije postojao drugi način da se sprovedu mjere i Javni pozivi, koji su dodatna jednokratna podrška u iznosu od pet miliona, kao odgovor na poremećaje na tržištu.

- Od ključnog značaja za nesmetano sprovođenje agrarne politike, te da ova uredba stupi na snagu danom objavljivanja u Službenom listu, kako bi u preostalom vremenskom roku za realizaciju agrarne politike sva raspoloživa sredstva bila iskorišćena. Dakle, stupanjem na snagu ove uredbe stvara se pravna mogućnost za objavljivanje Javnih poziva i realizaciju mjera agrarne politike.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Sprovođenje mjera agrarne politike uticaće isključivo pozitivno na poboljšanje stanja u sljedećim oblastima:

- poljoprivrede, kroz sprovođenje mjera tržišno-cjenovne politike (direktna plaćanja, program unapređenja stočarstva, mjere za stabilizaciju tržišta i druge mjere), kroz mjere ruralnog razvoja (mjere jačanja konkurentnosti proizvođača, mjere za održivo gazdovanje prirodnim resursima, mjere za poboljšanje kvaliteta života i druge mjere). Isto tako, ova oblast će se unaprijediti i kroz mjere podrške opštim servisim u poljoprivredi, socijalnim transferima seoskom stanovništvu i drugim vidovima podrške poljoprivrednim proizvođačima.
- morskog ribarstva i marikulture, kao i slatkovodnog ribarstva i akvakulture, kroz mjere podrške koje će doprinijeti održivom upravljanju i očuvanju ribe i drugih vodenih organizama, podrške profesionalnim ribarima na moru i uzgajivačima morske i slatkovodne ribe kao i drugim mjerama za unapređenje ove oblasti.
- fitosanitarnih mjera i zdravstvene zaštite životinja, kroz sprovođenje zakonom utvrđenih programa.

Polazeći od navedenog primjena ovog propisa ni u kom slučaju ne može izazvati troškove građanima i privredi, već upravo suprotno, realizacijom mjera agrarne politike doprinosi se njihovom ekonomskom unapređenju (jačanju) kako bi bili što konkurentniji na domaćem, a u budućnosti i na evropskom tržištu. Sljedstveno tome, pozitivni efekti primjene ovog propisa apsolutno opravdavaju utrošak budžetskih sredstava za opredjeljene namjene. Isto tako, dodjelom sredstava podsticaja u poljoprivredi bitno se doprinosi osnivanju novih privrednih subjekata i podstiče tržišna konkurencija u oblasti proizvodnje hrane. S tim u vezi i pravo na ostvarivanje sredstava podsticaja nije povezano sa komplikovanim administrativnim procedurama, već je prilagođeno potrebama i zahtjevima poljoprivrednih proizvođača, naravno uz poštovanje zakonom propisanih postupaka dodjele sredstava podsticaja.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

U uredbi o izmjenam Uredbe o uslovima, načinu i dinamici sprovođenja mjera agrarne politike za

2022. godinu – Agrobudžet („Službeni list CG“, broj 23/22) član 3 mijenja se i glasi:

“Sredstva predviđena Agrobudžetom opredijeljena su u ukupnom iznosu od 55.877.757,51€, i to: organu državne uprave nadležnom za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu (u daljem tekstu: Ministarstvo) i organu uprave nadležnom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (u daljem tekstu: Organ uprave) u Budžetu Crne Gore za 2022. godinu (u daljem tekstu: Budžet) u ukupnom iznosu od 40.905.287,45€, iz donacija u iznosu od 8.200.470,06€ i iz kreditnih sredstava u iznosu od 6.772.000,00€.

I. Sredstva predviđena u Budžetu u ukupnom iznosu od 40.905.287,45€ odnose se na:

1. razvoj poljoprivrede, ruralni razvoj i ribarstvo
2. kontribuciju za potrebe realizacije međunarodnih projekata (IFAD) 36.675.158,20€;
1.726.000,00€;
3. sprovođenje mjera bezbjednosti hrane i hrane za životinje 286.557,69€;
4. sprovođenje mjera zdravstvene zaštite životinja 2.038.513,44€;
5. sprovođenje fitosanitarnih mjera 179.058,12€;

1. Sredstva za razvoj poljoprivrede, ruralni razvoj i ribarstvo

Sredstva za razvoj poljoprivrede, ruralni razvoj i ribarstvo opredijeljena su Ministarstvu u okviru opštih prihoda Budžeta funkcionalna klasifikacija 41101 – Program 16 002 – Poljoprivreda, Potprogram 16 002 001 – Podrška poljoprivredi, Potprogram 16 002 006 – Podrška ruralnom razvoju, Potprogram 16 002 007 i Program 16 004 – Ribarstvo.

a. Program 16 002 – Poljoprivreda

- 1.1.1 pozicija 4147 – konsultantske usluge, projekti i studije u iznosu od 155.332,12€;
- 1.1.2 pozicija 4181 – subvencije za proizvodnju i pružanje usluga u iznosu od 16.647.050,26€;
- 1.1.3 pozicija 4318 – ostali transferi pojedincima – staračke naknade u iznosu od 4.208.760,32€;

b. Potprogram 16 002 006 – Ruralni razvoj

- 1.2.1 pozicija 4181 – subvencije za proizvodnju i pružanje usluga u iznosu od 8.800.000,00€;
- 1.2.2 pozicija 4412 – izdaci za lokalnu infrastrukturu u iznosu od 744.000,00€;

c. Potprogram 16 002 007 – Agencija za plaćanje

- 1.3.1 pozicija 4181 – subvencije za proizvodnju i pružanje usluga u iznosu od 5.170.015,50€

d. Program 2532 – Ribarstvo

- 1.4.1 pozicija 4181 – subvencije za proizvodnju i pružanje usluga u iznosu od 950.000,00€

UKUPNO 1 (a+b+c+d): 36.675.158,20€

2. *Sredstva za kontribuciju za potrebe realizacije međunarodnih projektata (IFAD)*

Sredstva za kontribuciju za potrebe realizacije međunarodnih projektata (IFAD) u iznosu od 1.726.000,00€ opredijeljena su Ministarstvu u okviru opštih prihoda Budžeta, funkcionalna klasifikacija 41101 – Program 16 002 Poljoprivreda, Potprogram 16 002 006 Podrška ruralnom razvoju, na poziciji 4412 – izdaci za lokalnu infrastrukturu, koja će se realizovati u skladu sa Sporazumom o finansiranju Projekta razvoja klastera i transformacije ruralnih područja u Crnoj Gori.

3. *Sredstva za sprovođenje mjera bezbjednosti hrane i hrane za životinje*

Sredstva za mjere bezbjednosti hrane i hrane za životinje u iznosu od 286.557,69€ iz opštih prihoda budžeta, a opredijeljena su Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (organizacioni kod 41107) na Programu Poljoprivreda (programski kod 16 002), Potprogram Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi (programski kod 16 002 005), Aktivnost Monitoring bezbjednosti hrane (programski kod 16 002 005 002), na izdatku 414-7 Konsultantske usluge, projekti i studije u ukupnom iznosu od 4.947,14€ (iz EU donacije izdvaja se iznos od 30.421,96€), a sredstva su namijenjena za sprovođenje projekta „Razmjena i prenos metoda i iskustava o uticaju poljoprivredno-prehrambenih proizvoda na životnu sredinu u državama jadranskog regiona“ (akronim projekta PEFMED Plus), koji se finansira iz Interreg MED programa) i na izdatku 4149 – Ostale usluge u iznosu od 281.610,55€, koja će se realizovati u skladu sa Programom mjera bezbjednosti hrane i hrane za životinje za 2022. godinu.

4. *Sredstva za sprovođenje mjera zdravstvene zaštite životinja*

Sredstva za zdravstvenu zaštitu životinja u iznosu od 2.038.513,44€ opredijeljena su Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (organizacioni kod 41107), u okviru opštih prihoda Budžeta, Program Poljoprivreda (programski kod 16 002), Potprogram Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi (programski kod 16 002 005), Aktivnost Zdravstvena zaštita životinja (programski kod 16 002 005 003), na izdatku 4181 – Subvencije za proizvodnju i pružanje usluga u iznosu od 2.038.513,44€, koja će se realizovati u skladu sa Programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja za 2022. godinu.

5. *Sredstva za sprovođenje fitosanitarnih mjera*

Sredstva za fitosanitarne mjere u iznosu od 179.058,12€ opredijeljena su Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (organizacioni kod 41107) – Program Poljoprivreda (programski kod 16 002), Potprogram Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi (programski kod 16 002 005), Aktivnost Upravljanje i administracija Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (programski kod 16 002 005 001), ekonomska klasa 413-2 Materijal za zdravstvenu zaštitu za potrebe sprovođenja Programa fitosanitarnih mjera, iznos 5.820,00€ i Aktivnost Program fitosanitarnih mjera (programski kod 16 002 005 004) izdatak 4149 – Ostale usluge u iznosu od 173.238,12€ koja će se realizovati u skladu sa Programom fitosanitarnih mjera za 2022. godinu.

UKUPNO I (1+2+3+4+5):

40.905.287,45€

Sredstva utvrđena ovom uredbom mogu biti uvećana iz sredstava podrške EU i to kroz IPARD II program za razvoj poljoprivrede i ruralnih područja za period 2014-2020, i kroz projekat „Razmjena i prenos metoda i iskustava o uticaju poljoprivredno-prehrambenih proizvoda na životnu sredinu u državama jadranskog regiona“ PEFMED Plus koji se finansira iz Interreg MED programa za potrebe sprovođenja programa Programa mjera bezbjednosti hrane i hrane za životinje, kao i iz kredita Svjetske Banke „Drugi projekat institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede u Crnoj Gori“ (MIDAS 2) i kredita Međunarodnog fonda za razvoj poljoprivrede – IFAD u skladu sa članom 9 Zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godinu, i izvršavaće se u visini njihovog ostvarenja:

I. Donacije	
- IPARD II Program	7,845,048.10€;
- Projekat IFAD 325,000.00€;	
- PEFMED Plus	30.421,96€
UKUPNO II - Donacije:	8.200.470,06€
II. Kreditna sredstva	
- Drugi institucionalni razvoj i jačanje poljoprivrede Crne Gore (MIDAS 2)	5.400.000,00€
- Projekat IFAD	1.372.000,00€
UKUPNO III – Kreditna sredstva:	6.772.000,00€
UKUPNO AGROBUDŽET (I+II+III):	55.877.757,51€

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

- Nije korišćena eksterna ekspertska podrška.
- Nisu vršene konsultacije sa krajnjim korisnicima Agrobudžeta – poljoprivrednim proizvođačima, stručnim službama i naukom, s obzirom na hitnost izmjena i donošenja propisa, a s obzirom da su iste izvršene prilikom donošenja Agrobudžeta, a ovom izmjenom nisu izvršene suštinske promjene, već samo povećan iznos podrške i dodate nove mjere.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Nema potencijalnih prepreka za implementaciju propisa.
- Za sprovođenje monitoringa i evaluacije programa (mjera agrarne politike) zaduženo je Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede jedinica za tehničku pomoć Ministarstva finansija i Nadzorni odbor MIDAS-a.
- Indikatori koji će pokazatelj uspješnosti sprovođenja mjera agrarne politike su broj poljoprivrednih proizvođača koji su korisnici mjera, broj grla i obradive površine koje su u sistemu subvencija, broj domaćinstava kojima je riješeno pitanje vodosnabdijevanja, kao i broj saniranih i izgrađenih puteva u ruralnim područjima.

Podgorica, 25.03.2022. godine

MINISTAR

mr Aleksandar Stijović